

STENOGRAFSKE BELEŠKE

SENATA

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

GODINA 6

BEOGRAD, 1937 GODINE

KNJIGA I

VI REDOVNI SASTANAK

SENATA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

DRŽAN 11 MARTA 1937 GODINE U BEOGRADU

PRETSEDAVAO:

Pretsednik

Dr. ŽELIMIR MAŽURANIĆ

Sekretar

Dr. ĐURA KOTUR

Prisutni su gg. Ministri: Ministar unutrašnjih poslova dr. Anton Korošec, Ministar saobraćaja dr. Mehmed Spafo, Ministar pravde dr. Nikola Subotić, Ministar trgovine i industrije dr. Milan Vrbanić.

POČETAK U 10.30 ČASOVA

SADRŽAJ:

1. — Čitanje i usvojenje zapisnika V redovnog sastanka;

2. — **Dnevni red:** Pretres interpelacije senatora g. dr. Ivana Majstrovića na Gospodina Ministra pravde o podnošenju Narodnom predstavništvu na ustavni pretres predloga Trgovačko-pomorskog zakona.

3. — **Govornici:** Ministar pravde dr. Nikola Subotić, dr. Ivan Majstrović.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Gospodo senatori, otvaram VI redovni sastanak Senata. Molim g. sekretara da pročita zapisnik prošlog sastanka.

Sekretar dr. Đura Kotur pročita zapisnik V redovnog sastanka.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Ima li kakve primedbe na ovaj zapisnik? (Nema). Primedaba nema, zapisnik se overava.

Prelazimo na dnevni red. Na dnevnom redu je: Pretres interpelacije senatora g. dr. Ivana Majstrovića na Gospodina Ministra pravde o podnošenju Narodnom predstavništvu na ustavni pretres predloga Trgovačko-pomorskog zakona.

Molim g. sekretara da pročita interpelaciju.

Sekretar dr. Đura Kotur pročita interpelaciju senatora g. dr. Ivana Majstrovića na Gospodina Ministra pravde. (Vidi prilog).

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Želi li g. interpelant reč da obrazloži svoju interpelaciju?

Dr. Ivan Majstrović: Ne želim.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Dajem reč g. Ministru pravde da odgovori na interpelaciju.

Ministar pravde dr. Nikola Subotić: Na osnovu § 72 Zakona o poslovnim redu u Senatu, čast mi je dati na interpelaciju g. senatora dr. Ivana Majstrovića ovaj odgovor:

Potreba kodificiranja našeg pomorskog prava postala je aktuelna od samog ujedinjenja. Tada je, u smislu pretstavki pomorskih krugova, bilo pokrenuto pitanje izrade pomorsko-trgovačkog zakonika. Samo se postavljalo pitanje: da li je celishodnije da se taj nacrt izradi kao sastavni deo, kao partija opšteg Trgovačkog zakonika, kako je to slučaj u mnogim evropskim državama, ili da se taj nacrt izradi kao nacrt zasebnog pomorsko-trgovačkog zakonika. Preovladalo je mišljenje da se taj nacrt izradi kao nacrt zasebnog zakona, i njegova izrada 1921 godine bila je poverena specijalnoj komisiji kao potsekciji tadašnjeg Privatnopravnog oteka Stalnog zakonodavnog saveta koji je tada postojao pri Ministarstvu pravde. U komisiju za izradu ovog nacrta ušli su gospoda: dr. Josip Šilović i dr. Milorad Stražnicki, profesori Univerziteta u Zagrebu, dr. Ante Verona, većnik Stola sedmorice u Zagrebu i dr. Julije Mogan, privatni docent i advokat u Zagrebu. Komisiji je bila ostavljena puna sloboda u radu i izboru materijala, i bili su joj stavljeni na raspoloženje i nacrti pomorskog zakona, koje su po svojoj inicijativi bili izradili g. dr. Lujo Bakotić, bivši pomoćnik Ministra spoljnih poslova, i g. Vjekoslav Škarica, advokat u Splitu. Prilikom izrade nacrta pomorskog zakonika, komisija je uzela obzir na strana zakonodavstva i na

rezultate rada na izjednačenju međunarodnog pomorskog prava. Uzete su bile u obzir ove konvencije: 1) konvencija za unifikaciju izvesnih pravila, koja se odnose na ograničenje odgovornosti vlasnika morskih brodova od 25 avgusta 1924 godine; 2) konvencija za unifikaciju izvesnih pravila, koja se odnose na povlastice državnih brodova od 1922 godine; 3) konvencija o unifikaciji izvesnih pravila, koja se odnose na pomorske privilegije i hipoteke od 1922 godine; 4) konvencija o unifikaciji izvesnih pravila, koja se odnose na konosmane (brodske teretnice) od 25 avgusta 1924 godine; 5) konvencija o sudaru brodova na moru od 25 septembra 1910 godine; i 6) konvencija o pomorskoj pomoći i spasavanju od 23 septembra 1910 godine.

Od svih ovih pomenutih konvencija samo ove dve poslednje ozakonila je naša država. 1926 godine komisija je podnela Ministarstvu pravde nacrt zakona o privatno-pomorskom pravu. Kako je u to vreme, naime 1926 god., bila na dnevnom redu konferencija za izjednačenje međunarodnog pomorskog prava u Brislu, dalji rad na pretresanju projekta pomorskog zakonika po predlogu komisije bio je obustavljen za izvesno vreme.

Krajem 1930 god., a to je onaj datum, koji je naznačen u početnim rečima interpelacije g. dr. Majstovića, nacrt pomorsko-trgovačkog zakona ponovo je stavljen na dnevni red rada komisije. Tada je za njegovo pretresanje odnosno za reviziju sastavljena komisija u koju su ušli od starih članova g. dr. Šilović i dr. Julije Mogan, docent Univerziteta u Zagrebu, a u međuvremenu profesor g. dr. Stražnicki postao je opunomoćeni Ministar na strani, a dr. Verona, većnik Stola sedmorice u Zagrebu, je umro, a od novih: Dr. Stjepo Knežević, Dr. Miša Kolin, Dr. Vjekoslav Škarica, advokat i dr. Uliks Štanger, advokat — lica koja su se već poodavno bavila i teorijski i u praksi pitanjima pomorskog prava.

Komisija je pretresala raniji nacrt zakona o pomorskom pravu i u sednicama održanim 1930 i 1932 god., utvrdila tekst revidiranog nacrt. U isto vreme komisija je pretresla i nacrt zakona o privilegijama i hipoteci na brod i o registru brodova trgovačke mornarice, koji su u to vreme bili izrađeni. I nacrt trgovačko-pomorskog zakonika i nacrt zakona o privilegijama i o hipoteci na brod i o registru brodova trgovačke mornarice bili su 1933 godine dostavljeni na mišljenje i primedbe Direkciji jadranske plovidbe, Direkciji dubrovačke plovidbe, Apelacionom sudu u Splitu, Banskom stolu u Zagrebu, Stolu sedmorice u Zagrebu, Stolu sedmorice odeljenje B u Zagrebu, Okružnom sudu u Dubrovniku, Okružnom sudu u Splitu, Sreskom sudu na Sušaku — pošto tada još nije postojao Okružni sud — Klubu kapetana trgovačke mornarice u Splitu, Klubu pomorskih strojara na Sušaku, Centralnom sekretarijatu radničkih komora u Beogradu, Trgovačko-industrijskoj komori u Zagrebu i Advokatskoj komori u Zagrebu.

U sednicama održanim od 8 do 12 septembra 1933 godine komisija je pretresla nacrt pomorskog zakonika kao i nacrt zakona o privilegijama i o hipoteci na brod i o registru brodova, u vezi sa primljenim primedbama na ove nacrt, i utvrdila je tekst projekta pomorsko-trgovačkog zakonika. Ovom prilikom nacrti zakona o hipoteci i privilegijama na brod i o registru brodova uneti su kao partije u predlog Pomorskog trgovačkog zakonika, kao njegovi sastavni delovi (§§ 263 do 317).

Na osnovu rešenja g. Ministra pravde broj 3529 od 30 januara 1934 god. komisijski predlog pomor-

ske-trgovačkog zakonika bio je pregledan u Ministarstvu pravde u jezičnom pogledu.

Kako su se i u samoj komisiji za izradu pomorsko-trgovačkog zakonika pojavila odvojena mišljenja prilikom unošenja u projekat Zakona partije o registru brodova i po pitanjima brodske hipoteke, to je rešenjem Ministarstva pravde Br. 128886 od 23 decembra 1935, partija nacrt pomorskog trgovačkog zakonika o upisu stvarnih prava u upisnik pomorsko-trgovačkih brodova dostavljena na mišljenje onim istim ustanovama kojima su bili dostavljeni i raniji nacrti, s molbom da dostave Ministarstvu pravde svoje mišljenje i eventualne primedbe.

Pošto je u Ministarstvu pravde 1936 godine bio već gotov predlog Trgovačkog zakonika radi podnošenja Narodnom predstavništvu na ozakonjenje — a taj je Trgovački zakonik već izglasan u Narodnoj skupštini i sad se nalazi pred Senatom, — a bila je oštampana i Predosnova građanskog zakonika, bilo je potrebno naređenja predloga Pomorskog trgovačkog zakonika dovesti u sklad sa pomenutim zakonskim predlogom, odnosno nacrtom, kako u pogledu materijalnih odredaba, tako i u pogledu legislativno-tehničkom, pravne dikcije i pravne terminologije.

U tom cilju svojim rešenjem od 21 septembra 1936 godine obrazovao sam komisiju radi izrade definitivnog teksta predloga Pomorskog trgovačkog zakonika, u koju su ušli članovi g.g. dr. Milorad Stražnicki, opunomoćeni Ministar u penziji i honorarni profesor Univerziteta u Zagrebu, dr. Milan Škerlj, profesor Univerziteta u Ljubljani i dr. Đorđe Mirković, docent Univerziteta u Beogradu. Ova komisija radi, i nadam se da će uskoro završiti povereni posao; ali moram da dodam da je sada član komisije dr. Stražnicki ponovo postao opunomoćeni Ministar na strani i on radi sada pismenim putem zajedno sa ovom drugom dvojicom članova komisije.

Toliko o istorijatu rada na izradi Pomorsko-trgovačkog zakonika, a sada dopustite mi da kažem nekoliko reči o samoj materiji Pomorskog prava.

Pored toga, kao što i sama interpelacija iznosi, savremeno pomorsko zakonodavstvo kreće u pravcu međunarodnog izjednačenja, ipak ostaje pojedinim nacionalnim zakonodavstvima da ostalu materiju — a to je veći deo materije — urede prema svojim domaćim prilikama. Te prilike nisu svuda jednake i nisu svojstvene samo pojedinoj državi, već često puta izvesnim grupama država koje graniče sa istim, višemanje odvojenim, delovima mora. Na primier grupa Severnog mora; Baltiska grupa i kao naročito izrazita grupa Sredozemnog mora. Takve grupe karakterisane su ne samo svojim istorijskim razvitkom, nego i posebnim pomorsko-privrednim prilikama. Stoga je sasvim prirodno, da oni imaju više zajedničkog, no što ima svetsko pomorstvo uopšte i svetsko pomorsko pravo. Iako treba priznati da usled znatnog izjednačenja pomorskog prava u raznim konvencijama, potreba takvih posebnosti postaje manja no što je bila pre nekoliko decenija, ipak niko neće sumnjati u to da je nama najbliže pomorsko zakonodavstvo obalnih država Sredozemnog mora. Od ovih država baš najveće i na moru najjače države: Francuska i Italija, sada stvaraju nove pomorske zakonike. Tako je Francuska već 1929 godine počela sa izradom predloga Pomorskog trgovačkog zakonika (koji menja drugi deo francuskog trgovačkog zakonika), a Italija je 1931 godine objavila nacrt zajedničkog zakona za pomorsko javno i privatno pravo, koji, ma da je vrlo obiman, ipak neće obuhvatiti celu materiju Pomorskog prava. O ovim nacrtima nacrt našeg Po-

morskog trgovačkog zakonika tek je delimično vodio računa, a da ne govorimo o tome da on nije mogao voditi računa o obimnim primedbama i predlozima koji su dati na italijanski nacrt od 1931 godine, pošto su ove primedbe u dve velike sveske od preko 1200 strana objavljene tek pre nekoliko meseci, — dakle nakon pet godina pošto je objavljen sam nacrt Pomorskog zakonika italijanskog.

Može se reći, istina, da Francuzi i Italijani mogu još dugi niz godina čekati, jer oni bar imaju, mada zastarele, pomorske zakone. Ali je u pogledu Francuske to samo delimično ispravljeno. Iako je ona nekoliko puta dopunjavala svoje pomorsko zakonodavstvo, u suštini u Francuskoj još danas važi ono isto trgovačko pomorsko pravo, koje važi ili se upotrebljava i kod nas. Ako pak Francuska sada noveliše onaj isti zakon, koji važi i kod nas, mislim da bi bilo sasvim pogrešno da se naš zakon izradi bez najsavetnijeg proučavanja francuske novele. Iako nismo vezani toliko sa italijanskim zakonodavstvom, tim više nas veže sa Italijom Jadransko i Sredozemno more. Bez temeljnog proučavanja primedaba stavljenih na italijanski nacrt od 1931 godine i predloga koji su učinjeni radi njegove izmene i dopune, mislim da se ni naš nacrt ne sme ozakoniti. Stoga će komisija koja je određena mojim rešenjem pokloniti naročitu pažnju i italijanskom nacrtu sa primedbama i predlozima i francuskom nacrtu.

Time ne želim reći da mi moramo da čekamo dok se ne donesu u tim zemljama novi pomorski zakoni, ali svakako moramo što bolje iskoristiti njihov materijal, baziran na dugom iskustvu. To donekle važi i za međunarodne ugovore, ukoliko naime oni pojedinim državama daju slobode.

Ovde se postavlja pitanje, da li će biti potrebno, s pogledom na promenjene prilike u svetskoj privredi i promenjene valutarnе prilike, izmeniti i neke odredbe o odgovornosti brodarka, koje su predviđene Briselskom konvencijom, i zbog sveopšteg pada valuta, usvojiti koji drugi, možda komplikovani sistem.

Na kraju moram napomenuti još i ovo:

U naš nacrt u glavi o pomorskom osiguranju uneta su izvesna naređenja, koja su uzeta iz Zakona o ugovoru o osiguranju koji važi na području Apelacionih sudova u Ljubljani i Splitu. Taj Zakon biće uzet kao osnovica našeg Zakona o ugovoru o osiguranju i taj se nacrt već izrađuje. Ne bi bilo ni malo celishodno, da se bez preke potrebe u nacrt Pomorskog zakona uzimaju naređenja koja će se verovatno skoro morati da izmene.

Svi pomenuti radovi u toku su. Obimni su i zamršeni i iziskuju mnogo pažnje i dosta vremena. Ja ću kao i do sada nastojati da se ti radovi što više ubrzaju, ali samo ubrzaju utoliko, da ne bi bilo od toga štete po sam rad.

Što se tiče izrade osnove zakona za pomorsko javno pravo i osnove zakona o pomorskom javnom dobru, koje pominje g. interpelant, čast mi je izjaviti da ta dva zakonska nacrtu regulišu pitanja javnoga prava i ne spadaju u resor Ministarstva pravde; njihova materija nema skoro nikakve veze sa materijom privatnog prava, koju reguliše nacrt pomorskog trgovačkog zakonika. Meni je poznato ipak da se u Ministarstvu saobraćaja na tim zakonskim nacrtima radi, i da je izvestan deo te materije ureden Uredbom o uredenju uslova rada na pomorskim brodovima Kraljevine Jugoslavije, koja je objavljena u Službenim novinama br. 86-XII od 11 aprila 1935 godine, a nacrt Zakona o pomorskom javnom dobru bio je dostav-

ljen Ministarstvu pravde na mišljenje i Ministarstvo je dalo na njega svoje primedbe.

Prikazujući vam istorijat rada komisije na izradi nacrtu za trgovačko pomorsko pravo u kome su istorijatu iskazane i smetnje koje su prouzrokovale da taj nacrt nije već sada gotov, ja sam slobodan da na pitanje g. interpelanta koje podnosi: »Je li voljan bez daljeg oklijevanja podnijeti na ustavni pretres osnovu Trgovačko-pomorskog zakona, koji je po naimenovanju stručnoj komisiji dogotovljen i predan Ministarstvu još polovicom godine 1932, ili kad Gospodin Ministar ne bi bio u stanju da to uradi i time udovolji jednoj živoj želji i potrebi osobito pomorskih privrednih krugova, je li voljan naznačiti zapreke sa kojih rečena osnova nije do danas predana na ustavni pretres«, slobodan sam odgovoriti i čast mi je odgovoriti da će do kraja meseca aprila biti definitivno gotov nacrt Zakona trgovačko-pomorskog prava i biće predat na ustavno pretresanje.

Ja mislim da se g. interpelant može zadovoljiti sa ovim odgovorom i sa ovom reči koju sam dao, kada uvaži šta je sve ovde smetalo i koje su zapreke bile uzrokom da do danas nije svršen ovaj posao, koji toliko leži na srcu gospodi interpelantima i u kojem su izražene jake potrebe naše privrede.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Reč ima senator g. dr. Ivo Majstrović.

Dr. Ivo Majstrović: Gospodo senatori, ja smatram svojom prvom dužnošću da iskreno zahvalim g. Ministru pravde što je tako brzo odgovorio na ovu interpelaciju i time pokazao, kako on pridaje osobito veliku važnost predmetu o kojem radi ova interpelacija. Time, što je g. Ministar tako brzo odgovorio na ovu interpelaciju, stvorio je jedan lepi presedan po mojem mišljenju i nadam se da će se u buduće i svi drugi ministri ugledati na ovaj lepi primer i da će i na druge interpelacije davati odgovore u kraće vreme i ovako skroz iscrpljivo obaveštenje, kako je sada učinio g. Ministar pravde.

Gospodin Ministar pravde osvrćući se na interpelaciju, bavio se u svome izlaganju i meritornom stranom ovoga pitanja. Ja mislim, gospodo, da meritorna strana ovoga pitanja prelazi granice današnjega pretresa, koji se više ograničuje na to, zašto ovaj projekat, koji je već bio izrađen, nije još podnesen na ustavni pretres.

Odgovor, koji je dao g. Ministar pravde mene potpuno zadovoljava i ja smatram, da će svi naši pomorski krugovi biti zahvalni sinu našeg kraja Gospodinu Ministru, ako on bude održao reč, a ja mislim da hoće i da će do konca aprila ove godine predlog zakona o našem trgovačkom pomorskom pravu biti podnešen na ustavni pretres. (Glas: Možda ne bude više ministar). Ja se nadam, da će g. Ministar još biti u funkciji da podnese ovaj zakonski predlog Narodnom predstavništvu, a eventualni njegov naslednik smatraće se vezanim ovim odgovorom koji mi je danas dao g. Ministar tim više, što se iz iscrpnoga razlaganja g. Ministra pravde vidi, da nema nikakvih poteškoća da se jedan projekat koji je već gotov ne bi mogao podneti na pretres Narodnom predstavništvu. Ako bi trebalo dati još kakova obaveštenja koja bi bila potrebna, ima kod nas ljudi koji se bave svim pitanjima pomorskoga prava, pa ako bude potrebno, mogu se načiniti i neke izmene, malo će se čekati, dok se jedan član komisije ne vrati sa strane ili dok se ne imenuje drugi, da se posao privede kraju.

Ja zahvaljujem gospodinu Ministru i izjavljujem još jedamput, da sam potpuno zadovoljan njegovim odgovorom.

Pretsednik dr. Želimir Mažuranić: Drugih govornika ni predloga nema. Prema tome je dnevni red današnje sednice iscrpen. Ali pre nego što zaključim sednicu, čast mi je obavestiti gospodu senatore da sam primio od Predsednika Narodne skupštine predlog budžeta državnih rashoda i prihoda sa Finansijskim zakonom za godinu 1937/38. Ja ću taj predlog budžeta odmah uputiti Finansijskom odboru, da ga prouči i da Senatu što pre podnese izveštaj.

Sada bih zaključio sednicu sa vašim pristankom,

a sledeću zakazao za 16 mart ove godine, u 10 časova pre podne, to jest u utorak, sa dnevnim redom: Pretres izveštaja Odbora o predlogu Zakona o sporazumu između Kraljevine Jugoslavije i Kraljevine Belgije o međusobnoj sudskoj pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima, zaključenom i potpisanom u Brislu 20 februara 1936 godine.

Prima li Senat ovaj dnevni red? (Prima). Pošto Senat prima, današnju sednicu zaključujem.

Sednica je zaključena u 11.10 časova.

P r i l o z i

INTERPELACIJA

Dra Ivana Majstrovića, senatora, na g. Ministra pravde — o podnošenju osnove Trgovačko-pomorskog zakona na ustavni pretres.

Gospodin Ministar pravde rješenjem 19-X-1930 Br. 89751 imenovao je stručnu komisiju za izradbu »Trgovačko-pomorskog zakona«.

Ova je komisija nakon podjele referata držala svoje sjednice u Zagrebu i Splitu od novembra 1930 do uključivo maja 1932 godine, te je polovicom godine 1932 predala gotovu osnovu toga zakona.

Gospodin Ministar pravde poslao je osnovu trgovačko-pomorskog zakona na ocjenu zanimanim Kasacionim i Apelacionim sudovima, Trgovačkim i Advokatskim komorama, koji su se svi saglasili i prihvatili je uz neke pojedinačne primjedbe. Cijeli je materijal po tome povraćen komisiji, a ova je revidirala svoj rad i uvažila neke od postavljenih primjedaba i godine 1934 je podastrla Ministarstvu konačni tekst Osnove.

Još godine 1933 Gospodin Ministar pravde bio je službeno izjavio u Narodnoj skupštini, da je Osnova gotova i da će je prikazati na uzakonjenje, ali proteklo je već više godina, a da nije bila prikazana.

Pomorski krugovi na primorju živo su se interesirali i tražili, da se donese trgovačko-pomorski zakon, jer — kako je poznato — austrijska uprava nije ostavila uredenog pomorskog zakonodavstva, tako da još važe u našem primorju ustanove »Državnog oglasa o plovidbi« od 25 aprila 1774 i druga knjiga francuskog »Code de commerce« iz godine 1808, a to su sve zastarjeli zakoni, kada su lade još plovile na jedra.

Pomorski se svijet nalazi u čudu, jer kada naši brodovi plovo po svijetu, ne mogu da uživaju blagodati pomorskog modernog zakonodavstva, osobito što se tiče važnih institucija o odgovornosti brodo vlasnika, o vozarskom ugovoru, o doprinosu u havarijama, o pomorskom osiguranju. Fali pak ono što je najvažnije, a to je uredenje brodske hipoteke, tako da naši brodo vlasnici nemaju mogućnosti da se koriste kreditom za gradnju velikih skupocjenih brodova i za pomorsku trgovinu, kad ne mogu da pruže jemstvo pravovaljanim upisom hipoteke na svoje brodove.

Kada nastaju pomorski sporovi i sami sudovi kolebaju u judikaturi, ili ako se drže starih propisa, izvrgavaju se kritici u inozemstvu. Ova pravna nesigurnost šteti našem pomorstvu, koje treba zakonske zaštite, a i šteti našem prestižu naše države.

Razvojem pomorstva vidjelo se je, da raznoliko zakonodavstvo u pojedinim državama spriječava pro-

met brodova, pa su se zanimanici sastali na međunarodnim konferencijama (osobito u Bruxelles-u, u Amsterdamu, u Anversu, u Haagu, u Stockholmu itd.) i složili su se u nekim glavnim ustanovama, koje su kasnije bile predložene od međunarodnih konferencija pojedinim pomorskim državama na uzakonjenje. — U ovim zadnjim godinama po privatnoj inicijativi bile su na taj način uzakonjene u skoro svim pomorskim državama važne odredbe pomorskog prava, što kod nas još nije uslijedilo, iako su delegati naše države surađivali po tim konferencijama; iako je komisija za izradu trgovačko-pomorskog zakona na pitanje vlade dala svoje mišljenje, da se uzakone internacionalne odredbe stvorene u tim konferencijama.

Komisija je u Osnovi usvojila moderne tekovine rada »Comité maritime internationale«. Nu pošto se i dalje produžuje radom međunarodnog odbora, pomorsko se pravo nalazi u stalnoj evoluciji prama nastajućim potrebama pomorskog svijeta, pa se može lako dogoditi, ako se bude još zatezalo sa strane naše vlade, da i izradena Osnova u nekim svojim detaljima ne bude potpuno odgovarala novim tekovinama, pa bi se onda mogla ukazati potreba, da se radnjom počne iznova, a to bi značilo da za nedogledno vrijeme pomorski svijet u našoj državi ne dobije svoj vlastiti pomorski zakon.

Medutim koncem godine 1933 Gospodin Ministar saobraćaja imenovao je komisiju nalogom, da izradi »Osnovu za pomorsko javno pravo« i povjerio tu zadaću istim članovima komisije za »Trgovačko-pomorski zakon« nadodajući još neke članove iz stručnih službenih krugova. — Ova druga komisija počela je da radi i već je zgotovila, po želji Ministarstva saobraćaja, »Zakonsku osnovu o pomorskom javnom dobru« te ga poslala Ministarstvu; ali i ova je Osnova doživjela istu sudbinu, da nije bila do sada uzakonjena.

Ova druga komisija uvidila je ipak, da ne može da prosljedi svojim opsežnim radom, dok ne bude uzakonjen »Trgovačko-pomorski zakon«, koji je morao da joj posluži kao podloga u pogledu pravnih pomorskih institucija i stručne nomenklature. Rad toga razloga zaustavljen je rad ove druge komisije, tako da naša država nema modernih pomorskih ustanova niti u javnom, a niti u socijalnom pogledu.

Naša javnost na primorju više puta je preko novina digla svoj glas tražeći, da se donesu ovi potrebni zakoni. — Trgovačke komore u Splitu i Zagrebu na

svojim plenarnim sednicama, a na intervenciju zanimanih krugova, prihvatile su rezolucije, kojima su molile da se što prije donese vrlo potrebni »Pomorski trgovački zakon« i da se eliminišu na taj način stari nesavremeni propisi, a osobito da se uredi pitanje o brodskoj hipoteci i u tom smislu su prikazale rečene komore u godinama 1934, 1935 pretstavke na Gospodina Ministra pravde, ali bez ikakova rezultata.

Čast je potpisanom zamoliti Gospodina Ministra pravde, da mu u toku saziva izvoli odgovoriti:

Je li voljan bez daljnjeg oklijevanja podnijeti na ustavni pretres Osnovu Trgovačko-pomorskog zako-

na, koji je po naimenovanoj stručnoj komisiji dogotovljen i predan Ministarstvu još polovicom god. 1932, ili kad Gospodin Ministar ne bi bio u stanju da to uradi i time udovolji jednoj živoj želji i potrebi osobito primorskih privrednih krugova, je li voljan naznačiti zapreke s kojih rečena Osnova nije do danas predana na ustavni pretres.

Izvolite, Gospodine Ministre, i ovom zgodom primiti izraze mog odličnog poštovanja.

Dr. Ivan Majstrović, s. r.
senator

